

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้ ระบบประปาหมู่บ้านเป็นทรัพย์สิน ของ อปท.

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้ ระบบประปาหมู่บ้านเป็นทรัพย์สิน ของ อปท. ทั้งนี้ไม่รวมถึง ระบบประปาหลักที่ เทศบาล หรือ อบต.ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการประชาชนและอยู่ภายใต้การบริหารจัดการ ของ อปท.นั้นๆ

👉 ดังนั้น หากเป็นประปาหมู่บ้าน อปท.จะต้องจัดให้มีการเลือกตั้ง คณะกรรมการบริหารกิจการและบำรุงรักษา ระบบประปาหมู่บ้านนั้นๆ

➡ หากตั้งไม่ได้ เนื่องจากหมู่บ้านนั้นๆใช้น้ำไม่มีความพร้อมเป็นคณะกรรมการฯ หรือ เคยมีแต่ไม่สามารถ ที่จะดำเนินการบริหารจัดการต่อไปได้

👉 อปท.จะต้องขอยกเว้นระเบียบต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย ในการที่เข้ามาบริหารจัดการด้วย อปท.เอง ชั่วคราว ในประปาของหมู่บ้านนั้นจนกว่า จะได้มีความพร้อม ในการเลือกตั้งคณะกรรมการฯและส่งมอบ ภาระกิจในการบริหารกิจการและบำรุงรักษาให้กับคณะกรรมการชุดใหม่ต่อไป

😊 ทั้งนี้ หากเป็นเรื่องดังกล่าว ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจในการยกเว้นระเบียบให้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศแล้ว ตามหนังสือ

<https://www.facebook.com/photo?fbid=588180426433063&set=pcb.588180663099706>

แหล่งเรียนรู้และข้อมูลข่าวสาร อปท. โดยกัปตันสุรศักดิ์

ที่ มท 0891.2/ว 4015

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎาภิเศก กทม. 10200

15 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับการร้องขอจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548 ข้อ 16 ในเรื่องของการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องส่งมอบระบบประปาหมู่บ้านให้คณะกรรมการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านเป็นผู้บริหารจัดการ ประกอบกับได้รับการร้องเรียนจากผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้านในพื้นที่หลายจังหวัดว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ กำหนดให้ผู้ยื่นความประสงค์ขอใช้น้ำประปาหมู่บ้านเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วบุคคลผู้ยื่นความประสงค์ขอใช้น้ำประปาหมู่บ้านจำนวนมากย้ายภูมิลำเนาออกจากหมู่บ้านในภายหลังหรือเสียชีวิตไปแล้ว จึงมีปัญหาในทางปฏิบัติว่าผู้แทนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปาจะออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านแทนได้หรือไม่

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้าน และเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน อาศัยอำนาจตาม ข้อ 5 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548 จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548

เพิ่มเติม ดังนี้

1. ในการจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548 ซึ่งกำหนดให้สมาชิกผู้ใช้น้ำเป็นผู้ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งนั้น ในกรณีที่สมาชิกผู้ใช้น้ำได้เสียชีวิตแล้วหรือไม่สามารถไปออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านได้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาอนุญาตให้ผู้แทนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำประปาหมู่บ้านแห่งนั้น เป็นผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านแทนสมาชิกผู้ใช้น้ำได้

2. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบ
 ประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548 กำหนดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบ
 ประปาหมู่บ้านทำหน้าที่ในการบริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบประปา เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน
 สามารถเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านแห่งใดได้ เนื่องจาก
 ประชาชนในพื้นที่ไม่มีความพร้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทยขอมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น
 ผู้ปฏิบัติราชการแทนในการพิจารณาอนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยกเว้นการปฏิบัติตาม ข้อ 16
 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548
 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารกิจการประปาหมู่บ้านแห่งนั้นไปพลางก่อนเพื่อให้การบริหาร
 กิจการประปาหมู่บ้านแห่งนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทั้งนี้ ให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 พยายามทำความเข้าใจและจัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการประปาหมู่บ้าน
 โดยเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านเพื่อเข้ามาบริหารกิจการประปา
 หมู่บ้านในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมชาย ชุ่มรัตน์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 รักษาราชการแทน รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
 ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

โทร.0-2241-9000 ต่อ 4113

โทรสาร ต่อ 4103 , 4112

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน
พ.ศ. 2548

เพื่อให้การบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านที่เป็นทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถให้บริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพและเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชน ร่วมรับผิดชอบการบริหารกิจการและบำรุงรักษาประปาหมู่บ้านในเชิงธุรกิจด้วยตนเอง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 69 และมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 5 และมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

หมวด 1

ข้อความทั่วไป

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

"องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

"ระบบประปาหมู่บ้าน" หมายความว่า ระบบประปาซึ่งเป็นทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ไม่หมายความรวมถึงระบบประปาที่อยู่ในความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง หรือกิจการประปาระบบหลักที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้น เพื่อให้บริการประชาชนและอยู่ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

"หมู่บ้าน" หมายความว่า หมู่บ้านหรือชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักเกณฑ์การแบ่งเขตการปกครองของกระทรวงมหาดไทย

"แหล่งน้ำดิบ" หมายความว่า แหล่งน้ำใต้ดินหรือแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้สำหรับผลิตประปาหมู่บ้าน

"สมาชิกผู้ใช้น้ำ" หมายความว่า ผู้ที่ยื่นความประสงค์จะใช้น้ำประปาหมู่บ้าน

ตามข้อ 23

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบ
ประปาหมู่บ้านที่ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกผู้ใช้น้ำประปาให้ทำหน้าที่บริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบประปา

"ประธานกรรมการ" หมายความว่า ประธานกรรมการบริหารกิจการและบำรุงรักษา
ระบบประปาหมู่บ้าน

"ผู้บริหารท้องถิ่น" หมายความว่า นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ 5 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัย
ปัญหา กำหนดข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่อาจปฏิบัติ
ตามระเบียบนี้ได้ ให้ขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ปลัดกระทรวงมหาดไทย อาจมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณา
อนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยกเว้นการปฏิบัติข้อหนึ่งข้อใดตามระเบียบนี้ได้

หมวด 2

คณะกรรมการบริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการบริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน โดยเลือกตั้ง
จากสมาชิกผู้ใช้น้ำประปาของระบบประปาหมู่บ้านแห่งนั้น ๆ โดยมีจำนวนกรรมการตามที่สมาชิกผู้ใช้น้ำ
ส่วนใหญ่กำหนด ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดคน

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของกิจการประปาหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้ง
คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน

ให้กรรมการคัดเลือกกันเองให้มีประธานกรรมการหนึ่งคน รองประธานกรรมการหนึ่งคน
เหรัญญิกหนึ่งคน และเลขานุการหนึ่งคน โดยให้ประธานกรรมการเป็นผู้แทนของคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการกิจการประปา ดังนี้

(1) วางระเบียบใช้บังคับในการบริหารกิจการประปา โดยระเบียบดังกล่าวจะมีผลบังคับก็
ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของระบบประปาแล้ว

(2) บริหารกิจการประปาให้เป็นไปตามข้อบังคับให้เกิดความก้าวหน้าและบริการประชาชนได้
อย่างทั่วถึงและเพียงพอ

(3) พิจารณาอนุญาตหรืองดจ่ายน้ำให้แก่สมาชิก โดยคำนึงถึงประโยชน์ของกิจการประปา
เป็นหลัก แต่การงดจ่ายน้ำให้แก่สมาชิกต้องได้รับความเห็นชอบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่
กรณีตามข้อ 27